

Ministerstvo financí
ČESKÉ REPUBLIKY

Podpora vzdělávání

Peter Chrenko
náměstek ministra financí

Kulatý stůl, 22. 9. 2008

Podpora vzdělávání

1. Východiska
2. Reformní kroky dle BK
3. Stávající systém daňové podpory

Východiska z pohledu financí

- Vstupujeme do éry, kdy budou ekonomiky mnohem více než v minulosti tažené inovacemi. Klíčem bude rozvoj lidských zdrojů, vzdělání (zejména terciárního), investice do výzkumu a vývoje s vysokým inovačním potenciálem.
- Cílem reformy popsané v BK je učinit terciární sektor vzdělávání mnohem významnějším sektorem ekonomiky než dnes a motorem hospodářského růstu, který bude lákat do ČR :
 1. (zahraniční) **mozky** (platící studenty, špičkové učitele a vědce),
 2. (zahraniční) **investice** (tedy soukromé prostředky) na investiční rozvojové projekty v oblasti vzdělávání, a
 3. (zahraniční) a domácí **firmy** k široké a dlouhodobé spolupráci na bázi dodavatelských (obchodních) vztahů.

Východiska z pohledu financí

Co se nám na navrhované reformě líbí:

- **Posílení motivace, zodpovědnosti a kontroly** všech zainteresovaných stran (škol, studentů, investorů a firem) a zvýšení alokační a produktivní efektivity sektoru TVz.
- = Umožní veřejnou finanční podporu TVz (priorita vlády při sestavování SR).
- = Dobře provedená reforma TVz může významně přispět k financování implicitního zadlužení našeho penzijního systému.

Reformní kroky BK z pohledu financí

- **Modernizace systému finanční podpory studentů**, aby přístup ke vzdělání méně determinovali ekonomické možnosti rodičů, počet sourozenců a případně i ochota rodičů dítě na škole podporovat.
 - = Přejít od podpory nepřímé na přímou formou studijních grantů,
 - = Zavedení státem podporovaného studijního spoření.
 - = Zavedení studentských půjček takových parametrů, které trh nezajistí: tj. všeobecně dostupné za rovných podmínek.
 - = Zavedení efektivního systému splácení studentských půjček např. novou modernizovanou daňovou správou (vysoká úspěšnost výběru 😊)
 - = Zavedení cílených sociálních stipendií pro nadané, ale sociálně znevýhodněné studenty.

Reformní kroky BK z pohledu financí

- **Poskytovat školám investiční prostředky normativním mechanismem** (nikoliv rozhodováním politiků a úředníků)
= Izolace vysokých škol od politických vlivů,
- **Zodpovědnost za realizaci investičních projektů ve spolupráci a pod dohledem soukromého sektoru**
= využití standardních nástrojů strategického plánování, projektového řízení a controllingu.

Reformní kroky BK z pohledu financí

Otevřené otázky :

- Kde vzít finanční prostředky na jednorázové založení průběžně financovaného systému půjček ? (Z privatizace ?)
- Kdo bude zabezpečovat a dohlížet nad fungováním celého systému. „*Centrum správy financování terciárního vzdělávání*“, které by administrovalo související agendy normativů, grantů, půjček, splátek a integrovalo by roztržštěné informační systémy.
- Jaké daňové účinné nástroje zavést do daňového systému, které by urychlily reformu TVz (tj. investice do sektoru, zvýhodnění firem, které nakupují výkony od v.v.š. a v.v.i., vědce a učitele, aby se usazovali v ČR, firmy aby financovaly studenty a studenty aby studovali i za cenu zadlužení se.

Přehled stávajícího systému daňových podpor

1. Stipendia
2. Daňové osvobození u zaměstnanců
3. Nezdánitelná část základu daně
4. Daňové výdaje
5. Slevy na dani pro studenty
6. Daňové zvýhodnění rodičů studentů
7. Stávající daňová podpora vysokým školám, vědě a výzkumu

Stipendia

- Podle § 4 odst. 1 písm. k) zákona jsou od daně z příjmů fyzických osob osvobozena stipendia ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje, z prostředků vysoké školy nebo veřejné výzkumné instituce, stipendia z prostředků právnické osoby, která vykonává činnost střední školy nebo vyšší odborné školy, anebo obdobná plnění ze zahraničí, podpory a příspěvky z prostředků nadací, nadačních fondů včetně obdobných plnění poskytovaných ze zahraničí.

Daňové osvobození u zaměstnanců

- Podle § 6 odst. 9 písm. a) zákona jsou od daně z příjmů fyzických osob osvobozeny částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s odborným rozvojem zaměstnanců a rekvalifikací, související s předmětem jeho činnosti, s výjimkou částek vynaložených na zvýšení kvalifikace; toto osvobození se nevztahuje na příjmy plynoucí zaměstnancům v této souvislosti jako mzda, plat, odměna nebo jako náhrada za ušlý příjem.

Daňové osvobození u zaměstnanců

- Podle § 6 odst. 9 písm. d) zákona jsou od daně z příjmů fyzických osob osvobozena mimo jiné nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnancům ve formě možnosti používat vzdělávací zařízení, předškolní zařízení, závodní knihovny. Jako plnění zaměstnavatele zaměstnanci se posuzuje i plnění poskytnuté pro rodinné příslušníky zaměstnance.

Nezdanitelná část základu daně

- Podle § 15 odst. 8 zákona lze od základu daně ve zdaňovacím období odečíst úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání podle zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem ani nebyly uplatněny jako výdaj podle § 24 poplatníkem s příjmy podle § 7, nejvýše však 10 000 Kč. U poplatníka, který je osobou se zdravotním postižením, lze za zdaňovací období odečíst až 13 000 Kč, a u poplatníka, který je osobou s těžším zdravotním postižením, až 15 000 Kč.

Daňové výdaje

- Podle § 24 odst. 2 písm. j) bod 3 zákona jsou daňovým výdajem zaměstnavatele výdaje (náklady) na pracovní a sociální podmínky, péči o zdraví a zvýšený rozsah doby odpočinku zaměstnanců vynaložené na provoz vlastních vzdělávacích zařízení nebo výdaje (náklady) spojené s odborným rozvojem zaměstnanců a rekvalifikací zaměstnanců zabezpečované jinými subjekty, s výjimkou výdajů (nákladů) vynaložených na zvýšení kvalifikace.

Daňové výdaje

- Podle § 24 odst. 2 písm. zo) zákona jsou daňovým výdajem výdaje (náklady) vynaložené poplatníkem s příjmy podle § 7 na uhrazení úhrad za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání podle zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, které souvisí s podnikatelskou nebo jinou samostatně výdělečnou činností poplatníka, nejvýše však 10 000 Kč. U poplatníka, který je osobou se zdravotním postižením, lze za zdaňovací období odečíst až 13 000 Kč, a u poplatníka, který je osobou s těžším zdravotním postižením, až 15 000 Kč.

Slevy na dani pro studenty

- Podle § 35ba odst. 1 písm. a) mohou studenti, kteří mají zdanitelné příjmy uplatnit slevu na dani ve výši 24 840 Kč ročně.
- Podle § 35ba odst. 1 písm. f) mohou studenti po dobu, po kterou se soustavně připravují na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let, kteří mají zdanitelné příjmy, uplatnit slevu na dani ve výši 4 020 Kč ročně.
- Student s ročním příjmem 192 400 Kč (tj. cca 16 000 Kč za měsíc) plynoucím na základě dohody o provedení práce tedy vlivem slev na dani nebude platit daň z příjmů fyzických osob.

Daňové zvýhodnění rodičů studentů

- Podle § 35c zákona mají rodiče studujících dětí nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s nimi v domácnosti ve výši 10 680 Kč ročně.
- Je-li nárok rodičů na daňové zvýhodnění vyšší než jejich daňová povinnost, mohou rodiče při splnění zákonných podmínek získat daňový bonus, a to až do výše 52 200 Kč ročně.
- Daňové zvýhodnění se uplatní bez ohledu na výši případného příjmu studenta.

Stávající daňová podpora vysokým školám, vědě a výzkumu

- Veřejné vysoké školy a veřejné výzkumné instituce mají možnost snížit základ daně až o 30%, nejvýše o 3 mil. Kč za podmínky použití těchto zdrojů na krytí vymezených činností.
- Možnost snížení základu daně právnických osob o hodnotu poskytnutého daru vysokým školám a veřejným výzkumným institucím až o 10 % ze základu daně.
- Možnost odpočtu od základu daně o 100 % vynaložených nákladů při realizaci projektů výzkumu a vývoje
 - splnění stanovených podmínek
 - nelze uplatnit na přijaté služby od jiných osob

Jaká bude budoucí podpora ?

1. Připravovaný zákon o daních z příjmu
2. Veřejná diskuse

Nový zákon o daních z příjmů

- Stávající rozsah podpor principiálně zajišťuje vytvoření podmínek pro navrhovaný systém
- Předpoklad zajištění současně nastaveného rozsahu i v nově zpracovávaném zákonu o daních z příjmů
- Možnosti rozšíření stávajícího systému podpory

Nový zákon o daních z příjmů

Možnosti rozšíření stávajícího systému podpor:

- Za účelem vytváření a přeskupení zdrojů na nové formy financování úprava věkové hranice nároku na daňové zvýhodnění na vyživované dítě připravujícího se soustavně na budoucí povolání.
- Rozšíření stávající podpory VŠ, VaV na úrovni firem :
 - navýšení % odpočtu na přírůstek VaV
 - navýšení % odpočtu při zapojení VŠ do projektů firem

Veřejná diskuse

- Systém zvýhodnění a výjimek ?
- Které ponechat a které zrušit ?
- Které nově zavést ?
- V jaké formě a na jakou dobu ?
- Kdo to v konečném důsledku zaplatí ?

Ministerstvo financí
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkuji za pozornost